

USPOSTAVLJANJE BARNAHUS MODELA U HRVATSKOJ

Istraživanje o percepciji seksualnog zlostavljanja djece u Hrvatskoj
- Integrirani uvidi kvalitativnog i kvantitativnog istraživanja
(Ipsos, veljača-travanj 2025.)

Sufinancira
Europska unija

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe

Gradimo Europu
za djecu i s djecom

Projekt sufinancira Europska unija putem Instrumenta za tehničku potporu, a
provodi ga Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom.

O projektu

Zajednički projekt „Implementacija Barnahus modela u Hrvatskoj“ ima za cilj poboljšati pristup i kvalitetu pravosudnog sustava za djecu žrtve i svjedoke nasilja u Hrvatskoj, osigurati smanjenje nepotrebnih kašnjenja u rješavanju takvih slučajeva te da sva djeca koja su žrtve i svjedoci seksualnog nasilja imaju koristi od pristupa pravdi prilagođenog djeci.

Barnahus je multidisciplinarni model koji pod jednim krovom okuplja predstavnike pravosuđa, socijalnu skrb i psihološku podršku. Dijete prima ključne usluge na jednom mjestu u okruženju primjerenom djeci. Barnahus osigurava da djeca žrtve i svjedoci seksualnog nasilja imaju pristup pravdi prilagođenoj djeci, minimizirajući ponovnu traumatizaciju i izbjegavajući sekundarnu viktimizaciju, uz potpuno poštivanje prava na obranu i integriteta kaznenog postupka.

Projekt sufinancira Europska unija putem Instrumenta za tehničku podršku, a provodi ga Odjel za dječja prava Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom i Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije RH, od 1. rujna 2023. do 30. lipnja 2026.

Ciljevi projekta

- 1 **Uspostaviti pravni, politički i institucionalni okvir za održivo djelovanje Barnahus modela**
- 2 **Unaprijediti znanja i kapacitete stručnjaka koji rade s djecom i za djecu**
- 3 **Povećati svijest stručne i šire javnosti o seksualnom zlostavljanju djece i procesuiranju slučajeva**

Ovo integrirano istraživanje doprinosi ishodu 3 (povećanje svijesti javnosti).

Metodologija istraživanja (Ipsos, veljača-travanj, 2025.)

Kvalitativna faza: 4 fokus grupe uživo (8 sudionika po grupi)

- FG1: djevojke 12–17, Split; FG2: roditelji, Split
- FG3: mladići 12–17, Zagreb; FG4: roditelji, Zagreb

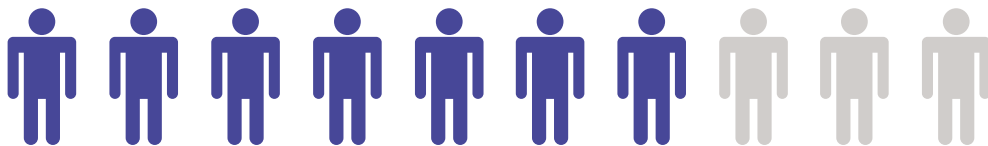
Kvantitativna faza: Online anketa (CAWI) na reprezentativnom uzorku građana Republike Hrvatske, veličina uzorka = 851 ispitanik iz Ipsos KnowledgePanel® baze (Online slučajni probabilistički panel)

Ova brošura donosi sažetak istraživanja o percepciji seksualnog zlostavljanja djece u Hrvatskoj. Cjeloviti nalazi i detaljni rezultati dostupni su na službenoj web stranici projekta:

www.coe.int/en/web/children/barnahus-croatia

Kako hrvatska javnost doživljava seksualno nasilje nad djecom

Ozbiljnost problema

7 od 10 građana smatra seksualno zlostavljanje djece ozbiljnim ili vrlo ozbiljnim problemom.

Znanje o seksualnom zlostavljanju djece

- Seksualno zlostavljanje ne uključuje uvijek fizičku silu
- Izlaganje djece pornografiji/seksualnim sadržajima jeste oblik zlostavljanja
- Počinitelji seksualnog zlostavljanja su uglavnom osobe koje dijete poznaje
- Djeca mogu seksualno zlostavljati jedni druge

Percepcija seksualnog zlostavljanja djece, u %

■ Slažem se ■ Ne slažem se ■ Ne znam / Bez odgovora

Uzorak: Svi ispitanici

„Mislim da bismo trebali naučiti više o tome kako reagirati kada ti netko dođe i kaže da im se tako nešto dogodilo. Vjerujem da bi trebalo biti više rasprava o tome kako reagirati kad ti to netko kaže pa da znaš kako učinkovito to iskomunicirati s njima.“ Dijete

Obrazovanje, informiranje i spremnost na reakciju

Uloga škole i edukacije

- Većina građana smatra da škole ne daju dovoljno informacija o prevenciji i zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja.
- **84 %** građana želi da prevencija bude dio školskog programa.
- Idealna dob za učenje prema mišljenju građana: **47 %** smatra da je to dob 11 do 14 g.; **34 %** su mišljenja da bi djeca trebala učiti o seksualnom zlostavljanju u dobi od 6 do 10 g

Mislite li da škole pružaju dovoljno informacija o tome kako spriječiti i zaštititi djecu od seksualnog zlostavljanja?, u %

■ Da ■ Ne ■ Ne znam / Bez odgovora

Uzorak: Svi ispitanici

O čemu se građani žele educirati

- Kako prepoznati znakove seksualnog zlostavljanja, **67 %** građana
- Gdje potražiti pomoć u slučaju seksualnog zlostavljanja djece: **63 %** građana
- Što učiniti kad posumnjaju/saznaju: **61 %** građana

Spremnost i kanali djelovanja

- **35 %** smatra da zna prepoznati ponašanja koja upućuju na zlostavljanje djece.
- U slučaju sumnje: **57 %** bi nazvalo policiju; **46 %** bi razgovaralo s roditeljima; **30 %** bi se obratilo Centru za socijalnu skrb; **28 %** bi nazvalo telefonsku liniju za pomoć.

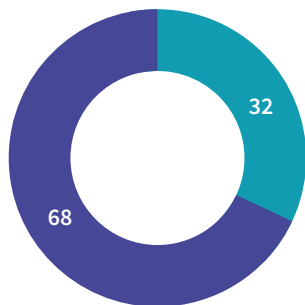
Vidljivost usluga

- **41 %** smatra da u Hrvatskoj nisu dostupne odgovarajuće usluge za pomoć djeci žrtvama seksualnog nasilja. Samo **34 %** smatra da su adekvatne usluge dostupne.
- Upoznatost sa organizacijama koje pružaju pomoć i podršku; Hrabri telefon poznaje **63 %** građana; **59 %** poznaje Centar za socijalnu skrb kao mjesto na kome se treba obratiti; Plavi telefon navodi **57 %** građana.

Glas žrtava: što nam govore brojke

Koliko je rasprostranjeno

Osobno iskustvo sa seksualnim zlostavljanjem u djetinjstvu, u %

■ Ne ■ Da

32 % građana navodi da su u djetinjstvu doživjeli neki oblik seksualnog zlostavljanja.

Uzorak: Svi ispitanici

Tko i kada

- Počinitelji: najčešće muškarci; često odrasle osobe (starije od 18 godina) koje dijete poznaje (obiteljski prijatelji, poznanici, pa i šira obitelj).
- Najrizičnija starosna dob i spol žrtve: 10 do 15 godina, većinom djevojčice.

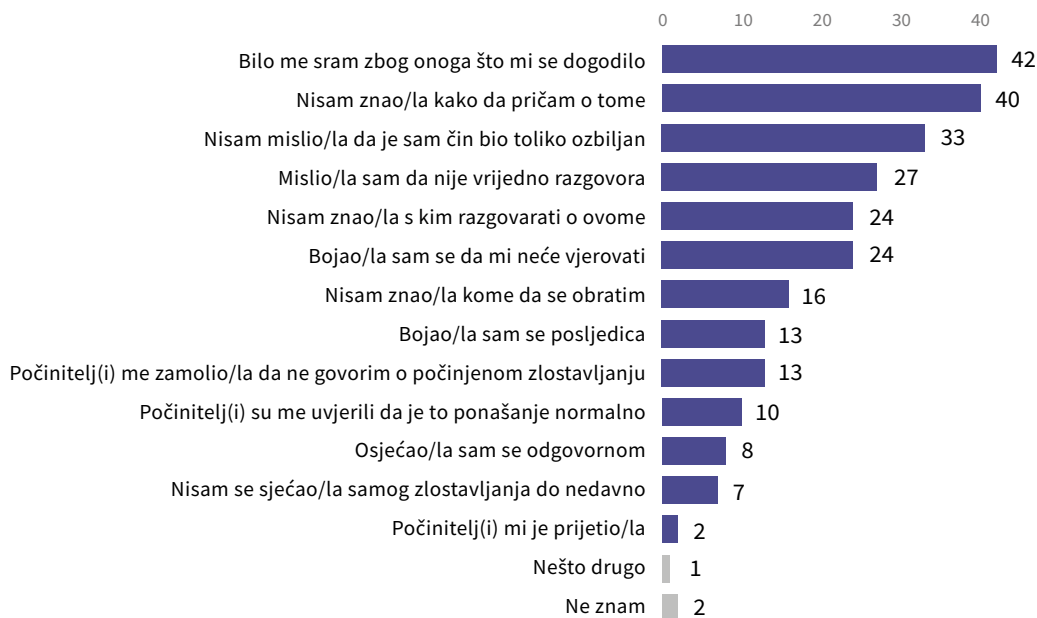
Razotkrivanje i posljedice

- **47 %** nikome nije reklo; **43 %** jest (od toga **67 %** je reklo u roku do 1 godine).
- Prvo su se najčešće povjeravali prijatelju (**43 %**) ili roditeljima (**29 %**).
- Nakon povjeravanja u **44 %** slučajeva “ništa se nije promijenilo”.
- Službena prijava u vrlo malom broju slučajeva (**2 %**); nitko nije dobio posebnu medicinsku/psihološku podršku.
- Danas bi većina žrtava znala kome se obratiti, ali više od polovice ne bi kontaktiralo službe.

Zašto do danas niste govorili o zlostavljanju?, u %

Uzorak: Osobe koje nisu nikome rekle za seksualno zlostavljanje (N=129)

„Trebalo bi oformiti ustanovu koja će se fokusirano baviti pružanjem psihološke pomoći zlostavljanoj djeci. Nešto poput Hrabrog telefona, ali specifično za seksualno zlostavljanje. To bi trebalo biti mjesto koje okuplja sveobuhvatan tim stručnjaka koji holistički vode cijeli proces od prijave do zalječenja traume.“ Roditelj

Što su poručili roditelji i djeca u istraživanju

Snažno odobravanje i podrška Barnahusu

- Dobrobit djeteta na prvom mjestu; jedan iskaz – manje traume.
- Multidisciplinarni pristup pod jednim krovom; holistička podrška prije, tijekom i nakon iskaza
- Jezik i kanali prilagođeni dobi: za djecu i adolescente (TikTok/Instagram, realistični formati); materijali za roditelje i stručnjake jasni i sažeti.
- Očekivanja od modela: fleksibilnost, empatija, zaštita nakon iskaza, manje čekanja.

„Najvažnija stvar u toj ustanovi trebala bi biti da žrtva svoju priču ne mora ponavljati različitim ljudima na raznim mjestima.“ Dijete

„Ovo sve zvuči odlično, to je baš ono o čemu smo maloprije razgovarali da je potrebno – jedno glavno mjesto za dijete.“ Roditelj

Jačanje sustava i brzine postupanja

- Istrage često nisu brze niti dovoljno prilagođene djeci; građani najniže ocjenjuju brzinu istrage (prosjek 2,5 na skali slaganja od 1 do 5).
- Potrebna jasna, brza i koordinirana procedura postupanja.

Rana, sustavna edukacija

- Uvesti obveznu i dobnu prilagođenu edukaciju u škole/vrtiće.
- Roditeljima dati alate za razgovor: 59 % roditelja s djecom u kućanstvu još nije razgovaralo o temi.
- Opće informacije za građane

Vidljivost i povjerenje

- Povećati vidljivost edukativnih kampanja
- Jačati povjerenje u javne službe; poboljšati odgovore školskih službi i kontinuitet podrške nakon prijave

ŠTO SVATKO OD NAS MOŽE UČINITI

Ako posumnjate ili vam se dijete povjeri:

- Vjerujte djetetu. Recite mu da nije krivo. Ostanite mirni i podržavajući.
- Osigurajte sigurnost djeteta i diskreciju.
- Ne ispitujte detaljno; potražite pomoć stručnjaka.
- Prijavite: policiji (192) i/ili Centru za socijalnu skrb. U hitnom slučaju – 112.
- Potražite savjet/psihološku podršku.

Gdje potražiti informacije i pomoć:

- Hrabri telefon: 116 111 (besplatno), www.hrabritelefon.hr
- Plavi telefon: 01 48 33 888, www.plavi-telefon.hr
- Hrvatski zavod za socijalni rad, nadležni prema mjestu boravka
- Pravobranitelj/ica za djecu: <https://dijete.hr/hr>
- Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba: www.poliklinika-djeca.hr

Uspostavljanje Barnahus modela u Hrvatskoj

➤ <https://www.coe.int/en/web/children/barnahus-croatia>

Projekt sufinancira Europska unija putem Instrumenta za tehničku potporu, a provodi ga Vijeće Europe u suradnji s Europskom komisijom.

Države članice Europske unije odlučile su povezati svoje znanje i resurse. Zajednički su izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja uz istodobno zadržavanje kulturne raznolikosti, tolerancije i osobnih sloboda. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

➤ www.europa.eu

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Broji 46 država članica, uključujući sve članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije te vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

➤ www.coe.int

Sufinancira
Europska unija

EUROPSKA UNIJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Sufinancira i implementira
Vijeće Europe